Στήν ὑπόθεση 153/80

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Finanzgericht (φορολογικό δικαστήριο) τοῦ Ἀμβούργου, πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς δίκης πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ ἀνωτέρω δικαστηρίου, μεταξύ

RUMHAUS HANSEN GMBH & Co., μέ ἕδρα τό Flensburg,

καί

HAUPTZOLLAMT (κεντρικό τελωνεῖο) FLENSBURG,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, σχετικά μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ γερμανικοῦ νόμου τῆς 8ης Ἀπριλίου 1922 περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος (Branntweinmonopol)

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς P. Pescatore, πρόεδρο τμήματος, A. Touffait καί O. Due, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: G. Reischl
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού ὑποβλήθηκαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ μποροῦν νά συνοψισθοῦν ὡς ἀκολούθως:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Ἡ ἐπιχείρηση Rumhaus Hansen GmbH & Co. (στό ἑξῆς: Hansen), μέ ἕδρα τό Flensburg, εἰσάγει καί παράγει οἰνοπνεύματα

πού προορίζονται γιά άνθρώπινη κατανάλωση. Γιά τό σκοπό αὐτό χρησιμοποιεῖ οἰνοπνεύματα ποικίλης προελεύσεως, τά ὁποῖα ἐναποθέτει καί ἀναμειγνύει στίς ἀποθῆκες της.

Κατά τήν περίοδο ἀπό 17 Ἀπριλίου μέχρι 12 Ὀκτωβρίου 1973, ἡ Hansen δήλωσε στό Hauptzollamt (κεντρικό τελωνεῖο) τοῦ Flensburg τή θέση σέ ἐλεύθερη κυκλοφορία καί τήν ἔξοδο ἀπό τίς ἀποθῆκες της διαφόρων φορτίων ἐλαφροῦ ρουμιοῦ προελεύσεως Γουαδελούπης.

Ὁ γερμανικός νόμος τῆς 8ης Ἀπριλίου 1922, περί τοῦ μονοπωλίου οἰνοπνεύματος (Branntweinmonopolgesetz) ὅπως τροποποιήθηκε ἐπανειλημμένα, ὑποβάλλει τό οἰνόπνευμα σέ φόρο καταναλώσεως πού εἰσπράττεται ὑπό τρεῖς διαφορετικές μορφές.

α) Τό ἐγχώριο οἰνόπνευμα πρέπει, κατ' ἀρχάς, νά παραδίδεται στή γερμανική ὁμοσπονδιακή διοίκηση μονοπωλίου, σέ τιμή πού καθορίζεται ἀπό τή διοίκηση (Branntweinübernahmepreis). Τό οἰνόπνευμα αὐτό, τό ὁποῖο διατίθεται στό ἐμπόριο ἀπό τήν ὁμοσπονδιακή διοίκηση τοῦ μονοπωλίου, ὑπόκειται, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 84 παράγραφος 1, σέ φόρο οἰνοπνεύματος (Branntweinsteuer). Κατά τήν περίοδο πού ἀφορᾶ τή διαφορά ἐπί τῆς κύριας ὑποθέσεως, ὁ φόρος οἰνοπνεύματος ἀνερχόταν σέ 1 500 μάρκα ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου.

β) Στό οἰνόπνευμα, τό ὁποῖο, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 76 τοῦ νόμου περί τοῦ μονοπωλίου, ἐξαιρεῖται ἀπό τήν ὑποχρέωση παραδόσεώς του στή γερμανική ὁμοσπονδιακή διοίκηση τοῦ μονοπωλίου ἢ πού δέν παραδίδεται σ' αὐτή, κατά παράβαση αὐτῆς τῆς ὑποχρεώσεως, ἐπιβάλλεται πρόσθετος φόρος οἰνοπνεύματος (Branntweinaufschlag) κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 78. Μέχρι τῆς θέσεως σέ ἰσχύ τοῦ νόμου τῆς 2ας Μαΐου 1976 περί τροποποιήσεως τοῦ νόμου περί τοῦ μονοπωλίου οἰνοπνεύματος (Bundesgesetzblatt I, σ. 1145), πού ἐκδόθηκε ὕστερα ἀπό τίς ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου, τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1975 *(Rewe,* 45/75 Slg 1976 σ. 181 καί *Miritz,* 91/75, Slg. 1976 σ. 217), ὁ πρόσθετος φόρος οἰνοπνεύματος ἀντιπροσώπευε, σύμφωνα μέ τό τότε ἰσχύον κείμενο τοῦ ἄρθρου 79 παράγραφος 1 πρῶτο ἐδάφιο τοῦ νόμου περί τοῦ μονοπωλίου, τή διαφορά μεταξύ τῆς κανονικῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος καί τῆς βασικῆς τιμῆς του, μειωμένης κατά τό μέσο ὕψος τῶν ἐξόδων τά ὁποῖα ἐξοικονομεῖ ἡ ὁμοσπονδιακή διοίκηση τοῦ μονοπωλίου λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι δέν παραλαμβάνει τό οἰνόπνευμα αὐτό. Τό ποσό αὐτό καθοριζόταν ἐτησίως, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 79 παράγραφος 1 ἐδάφιο 2 τοῦ παλαιοῦ κειμένου, μέ ἀπόφαση τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ ὑπουργοῦ οἰκονομικῶν ἢ τῆς ὁμοσπονδιακῆς διοικήσεως μονοπωλίου.

Κατά τήν περίοδο πού ἀναφέρεται στήν κύρια διαφορά, ἡ κανονική τιμή πωλήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος ἦταν 1 763 μάρκα ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου, ἡ βασική τιμή 203 μάρκα (ἀπό τόν Ἀπρίλιο μέχρι τό Σεπτέμβριο 1973), κατόπιν (τόν Ὀκτώβριο 1973) 214 μάρκα, τά ἐξοικονομούμενα ἔξοδα 23 μάρκα, καί κατά συνέπεια ὁ πρόσθετος φόρος ἐπί τοῦ οἰνοπνεύματος ἦταν 1 537 καί κατόπιν 1 526 μάρκα ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου.

Τό ἄρθρο 79 παράγραφος 2 ἐδάφιο 1 τοῦ νόμου περί τοῦ μονοπωλίου οἰνοπνεύματος πρόβλεπε μείωση τοῦ πρόσθετου φόρου οἰνοπνεύματος, γιά τό οἰνόπνευμα πού παράγεται εἴτε σέ ἀποστακτήριο τῆς κατ' ἀποκοπήν οἰνοπνευματοποιίας (Abfindungsbrennerei), εἴτε ἀπό ἰδιοκτήτη πρώτων ὑλῶν (Stoffbesitzer), στό πλαίσιο καθεστῶτος παραγωγῆς εὐνοϊκοῦ ἀπό ἀπόψεως συστήματος μονοπωλίου, εἴτε σέ μικρό ἀποστακτήριο ὑπό σφράγιση, τοῦ ὁποίου ἡ ἐτήσια παραγωγή δέν ὑπερβαίνει τά 4 ἑκατόλιτρα ἀποστάγματος οἴνου (Verschlußkleinbrennerei), καθώς καί γιά τό οἰνόπνευμα πού θεωρεῖται ὅτι παράχθηκε ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ποσοστώσεώς του ἀποστάξεως, ἀπό ἀποστακτήριο φρουτοπαραγωγικοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἡ μείωση αὐτή τοῦ πρόσθετου φόρου οἰνοπνεύματος ἀντιστοιχοῦσε στή βασική τιμή τοῦ οἰνοπνεύματος (203 καί κατόπιν 214 μάρκα), γεγονός πού καθόρισε τό ὕψος τοῦ πρόσθετου φόρου σέ 1 334, καί κατόπιν σέ 1 312 μάρκα ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου.

Γιά τό οἰνόπνευμα πού παρασκευάζεται ἀποκλειστικά ἀπό πυρηνοφόρα φροῦτα, καρπούς ἢ ρίζες γεντιανῆς, ἡ μείωση τοῦ πρόσθετου φόρου οἰνοπνεύματος ἦταν ἐπιπροσθέτως αὐξημένη κατά ποσό ἀντίστοιχο μέ τό 60 % τῆς βασικῆς τιμῆς τοῦ οἰνοπνεύματος, δηλαδή κατά 121,80 καί κατόπιν 128,40 μάρκα. Τό οἰνόπνευμα αὐτό ἐπιβαρυνόταν ἔτσι μέ πρόσθετο φόρο οἰνοπνεύματος 1 212,20 καί κατόπιν 1 183,60 μάρκων ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου.

Ὁ πρόσθετος φόρος οἰνοπνεύματος ὑπόκειτο ἐπίσης, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 79 παράγραφοι 3, 4, 5 καί 8, σέ ὁρισμένες προσαυξήσεις, ἰδίως γιά τό οἰνόπνευμα πού παράγεται, ὑπό ὁρισμένες προϋποθέσεις, σέ ἀποστακτήρια ὑπό σφράγιση, βιομηχανικά ἀποστακτήρια ἤ ἀποστακτήρια φρούτων ὑπό σφράγιση.

γ) Τό εἰσαγόμενο οἰνόπνευμα ἐπιβαρύνεται, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 151 παράγραφος 1 τοῦ νόμου περί τοῦ μονοπωλίου οἰνοπνεύματος, μέ ἐξισωτικό φόρο μονοπωλίου (Monopolausgleich). Αὐτός ὁ ἐξισωτικός φόρος μονοπωλίου, πού ἀντιστοιχεῖ στή διαφορά μεταξύ τῆς κανονικῆς τιμῆς πωλήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος (1 763 μάρκα τήν ἐποχή ἐκείνη) καί τῆς βασικῆς τιμῆς τοῦ οἰνοπνεύματος (203 καί κατόπιν 214 μάρκα) ἀνερχόταν, κατά τήν περίοδο τή σχετική μέ τή διαφορά τῆς κύριας ὑποθέσεως, σέ 1 560 καί στή συνέχεια 1 549 μάρκα ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου.

Ἡ διαφορά μεταξύ τοῦ ἐξισωτικοῦ φόρου μονοπωλίου (1 560 ἤ 1 549 μάρκα) καί τοῦ φόρου οἰνοπνεύματος (1 500 μάρκα) πού ἀντιπροσωπεύει τό «ὑπερβάλλον τοῦ ἐξισωτικοῦ φόρου μονοπωλίου» θεωροῦνταν ὅτι ἀντιστοιχοῦσε στά ἔξοδα ἐμπορίας τά ὁποῖα ὑφίστατο ἡ ὁμοσπονδιακή διοίκηση μονοπωλίου καί μέ τά ὁποῖα ἐπιβαρύνονταν τά ἐγχώρια προϊόντα πού διαθέτει τό μονοπώλιο.

Ἀπό τῆς θέσεώς του σέ ἐλεύθερη κυκλοφορία, τό ρούμι πού εἶχε εἰσαχθεῖ ἀπό τήν Hansen ἐπιβαρυνόταν μέ τόν «Monopolausgleichspitze».

Μέ 71 πράξεις ἐπιβολῆς φόρου πού ἐκδόθηκαν ἀπό τόν Ἀπρίλιο μέχρι τόν Ὀκτώβριο 1973 τό Hauptzollamt (κεντρικό τελωνεῖο) τοῦ Flensburg, ἀπαίτησε ἀπό τήν Hansen, ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐξαγωγῆς ἀπό τίς ἀποθῆκες, νά καταβάλει σύμφωνα μέ τήν ἰσχύουσα νομοθεσία, τόν ἐξισωτικό φόρο μονοπωλίου (Monopolausgleich), δηλ. τό ποσό τῶν 1 500 μάρκων ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου.

Ὕστερα ἀπό ἀμφισβήτηση ἐκ μέρους τῆς Hansen αὐτῆς τῆς διοικητικῆς ἐνέργειας, τό κεντρικό τελωνεῖο (Hauptzollamt) τοῦ Flensburg τροποποίησε τίς 71 πράξεις του μέ διορθωτικό σημείωμα ἀπό 20 Σεπτεμβρίου 1974. Ἡ διόρθωση αὐτή πάντως δέ μετέβαλε τό συντελεστή τοῦ φόρου ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου (1 500 μάρκα).

Ἡ Hansen προσέφυγε στό Finanzgericht (φορολογικό δικαστήριο) τοῦ Ἀμβούργου. Πρός στήριξη τῆς προσφυγῆς της πρόβαλε βασικά τό λόγο ὅτι ἡ εἴσπραξη ἐξισωτικοῦ φόρου μονοπωλίου 1 500 μάρκων ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου, ἐκτός τοῦ ὑπερβάλλοντος τοῦ ἐξισωτικοῦ φόρου, ἀντιτίθεται στό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἐπειδή τά οἰνοπνεύματα ἀπό φρούτα πού παράγονται στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας ὑπόκεινται σέ φορολογία πολύ χαμηλότερη ἀπό τό ρούμι πού εἰσάγεται ἀπό τή Γουαδελούπη.

Τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου, μέ διάταξη τοῦ 4ου τμήματός του, τῆς 12ης Ἰουνίου 1980, ἀποφάσισε κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ν' ἀναβάλει τήν ἔκδοση ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ἀποφανθεῖ τό Δικαστήριο, μέ προδικαστική ἀπόφαση ἐπί τοῦ ἀκόλουθου ἐρωτήματος:

Τά ἐδάφια 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν μέ τήν ἔννοια ὅτι ἐφαρμόζονται μόνον ὅταν οἱ συνθῆκες παραγωγῆς ἐθνικῶν προϊόντων ὁμοειδῶν (ἐδάφιο 1) ἤ κατ' ἄλλο τρόπο ἀνταγωνιστικῶν (ἐδάφιο 2) εἶναι παρόμοιες μέ ἐκεῖνες τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων ἤ μόνο ὁ ὁμοειδής χαρακτήρας τοῦ προϊόντος ἤ ἡ κατάσταση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἶναι καθοριστική ἤ ἡ ἐπέκταση καί στά εἰσαγόμενα προϊόντα τῶν φορολογικῶν πλεονεκτημάτων πού ἰσχύουν γιά τά ἐθνικά προϊόντα δύναται νά συναρτᾶται ἀπό τίς ποσότητες πού παράγονται σέ κάθε παραγωγική ἐγκατάσταση νοουμένη ὡς νομική ἤ οἰκονομική μονάδα;

Ἡ διάταξη τοῦ Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου πρωτοκολλήθηκε στή γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου τήν 27η Ἰουνίου 1980.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσε ἡ μέν Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων τήν 28η Αὐγούστου 1980, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τό νομικό της σύμβουλο Rolf Wägenbaur, ἡ ἐπιχείρηση Rumhaus Hansen GmbH & Co, προσφεύγουσα στήν κύρια ὑπόθεση, τή 17η Σεπτεμβρίου 1980 ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Dietrich

Ehle, δικηγόρο Κολωνίας καί ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας, τή 19η Σεπτεμβρίου 1980 ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Hinrich Boie, Oberregierungsrat στό ὁμοσπονδιακό ὑπουργεῖο τῶν οἰκονομικῶν.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ δικαστῆ καί ἀφοῦ ἄκουσε τό γενικό εἰσαγγελέα, τό Δικαστήριο ἀποφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας, χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή ἀποδείξεων. Προσκάλεσε πάντως τή μέν κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας νά προσκομίσει συγκριτικό πίνακα τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος, τῶν ὁποίων γίνεται ἐπίκληση ὅπως ἴσχυαν τό 1973 καί στήν παρούσα μορφή τους, τούς δέ διαδίκους νά λάβουν θέση ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού ἔθεσε τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου, ὑπό τό φῶς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1980 *(Schneider-Import,* 26/80). Οἱ διάδικοι ἀνταποκρίθηκαν στήν πρόσκληση ἐντός τῆς ταχθείσας προθεσμίας.

Μέ διάταξή του τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1980, τό Δικαστήριο κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95 παράγραφος 1 καί 2 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας ἀποφάσισε νά ἀναθέσει τήν ὑπόθεση στό δεύτερο τμῆμα του.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατατέθηκαν στό Δικαστήριο

Ἡ *ἐπιχείρηση Rumhaus Hansen GmbH & Co.,* προσφεύγουσα στήν κύρια ὑπόθεση, παρατηρεῖ ὅτι σέ διαδικασία ἀνάλογη μέ ἐκείνη τῆς διαφορᾶς στήν κύρια ὑπόθεση, τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου, μέ ἀπόφαση τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1977, ἔκρινε ὅτι ἡ εἴσπραξη τοῦ «Monopolausgleichspitze» (ὑπερβάλλοντος τοῦ ἐξισωτικοῦ φόρου μονοπωλίου) ἦταν ἀντίθετη πρός τά ἄρθρα 37 καί 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί ὅτι ὕστερα ἀπό αἴτηση «ἀναθεωρήσεως» τό Bundesfinanzhof (Ὁμοσπονδιακό φορολογικό δικαστήριο) ἀποφάνθηκε ἐπί τῆς νομιμότητας τῆς φορολογίας αὐτῆς, τήν 6η Νοεμβρίου, μέ προκαταρκτική ἀπόφαση καί στή συνέχεια, τή 16η Ἰουλίου 1980, μέ ὁριστική ἀπόφαση. Ἑρμηνεύοντας τήν ἀπόφαση τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1978 (Hansen I, 148/77, Rec. σ. 1787), στήν ὁποία τό Δικαστήριο ἔκρινε ὅτι τά φορολογικοῦ χαρακτήρα πλεονεκτήματα, πού παρέχει μιά ἐθνική νομοθεσία σέ ὁρισμένους τύπους οἰνοπνευμάτων ἤ ὁρισμένες κατηγορίες παραγωγῶν, πρέπει νά ἐπεκτείνονται καί στά οἰνοπνεύματα, πού εἰσάγονται ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη «τά ὁποῖα ἀνταποκρίνονται στίς ἴδιες προϋποθέσεις, λαμβάνοντας ὑπόψη τά κριτήρια πού ἀποτελοῦν τή βάση τῶν ἐδαφίων 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 95», τό Bundesfinanzhof ἀποφάνθηκε ὅτι, γιά τό εἰσαγόμενο οἰνόπνευμα, ὁ καθοριστικός φορολογικός συντελεστής εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἰσχύει γιά τό γερμανικό οἰνόπνευμα πού παράγεται σέ ἐπιχείρηση πού δύναται νά συγκριθεῖ μέ τήν ἀλλοδαπή ἐπιχείρηση καί ὅτι εἶναι ἀναγκαῖο, στό πλαίσιο αὐτό, νά γίνεται σύγκριση τῶν ἀντίστοιχων συνθηκῶν ἤ ὅρων τῆς παραγωγῆς. Τήν ἐκδοχή αὐτή, ἄκρως συζητήσιμη σέ σχέση μέ τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, δέ συμμερίζεται ὅπως φαίνεται, στή διαφορά ἐπί τῆς κύριας ὑποθέσεως τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου. Τά ἐρωτήματα πού ἔθεσε τό Finanzgericht στό Δικαστήριο συνεπάγονται τίς ἀκόλουθες παρατηρήσεις:

Ὡς πρός τή σύγκριση τῶν ἐπιχειρήσεων καί τῶν συνθηκῶν παραγωγῆς

α) Τά κριτήρια γιά τήν ἐκτίμηση τῶν συνθηκῶν παραγωγῆς εἶναι δυνατό νά ποικίλλουν καί ν' ἀφοροῦν ὄχι μόνο τίς οἰκονομικές, κοινωνικές ἤ κλιματολογικές συνθῆκες ἀλλά καί τίς νομικές καί διοικητικές συνθῆκες παραγωγῆς, καθώς καί τίς ποσοτικές προϋποθέσεις. Μάλιστα τό Bundesfinanzhof ἐπικαλεῖται τήν ἔννοια «συνθῆκες παραγωγῆς» πού λαμβάνεται ἀπό τό ἄρθρο 79 παράγραφοι 2 ὡς 6 τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ νόμου περί μονοπωλίου

οἰνοπνεύματος. Οἱ διατάξεις, ὅμως, αὐτές ἀναφέρονται σέ θεσμούς χαρακτηριστικούς τῆς νομοθεσίας περί τοῦ μονοπωλίου, ὅπως εἶναι τά ἀποστακτήρια τῆς κατ' ἀποκοπή οἰνοπνευματοποιίας, τά ἀποστακτήρια πού ἀνήκουν σέ ἰδιοκτῆτες πρώτων ὑλῶν, τά ἀποστακτήρια ὑπό σφράγιση, τά βιομηχανικά ἀποστακτήρια καί τά ἀποστακτήρια φρούτων ὑπό σφράγιση. Οἱ ἐπιχειρήσεις αὐτές περιγράφονται λεπτομερῶς στό νόμο περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος καί τίς ἐκτελεστικές του διατάξεις. Γιά ὁρισμένες ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς ἀρχῆς. Ἐξάλλου οἱ ἐπιχειρήσεις αὐτές ἀπολαύουν καί ἄλλων προνομίων πού δέν ἀναφέρονται ρητῶς στό ἄρθρο 79, ὅπως ἡ χρήση τῶν δικαιωμάτων ἀποστάξεως κατά δεκαετή χρονικά διαστήματα (Brennen im Abschnitt) καί τό δικαίωμα ὑπερεκμεταλλεύσεως (Überausbeute)».

Σύμφωνα μέ τό Bundesfinanzhof ἡ σύγκριση τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπιχειρήσεων παραγωγῆς πρέπει, κατά συνέπεια, νά γίνεται μέ μεγάλο ἀριθμό ἐθνικῶν ἐπιχειρήσεων, πού παρουσιάζουν πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά, μερικές ἀπό τίς ὁποῖες ὀφείλουν τήν ἴδια τήν ὕπαρξή τους στό μονοπώλιο οἰνοπνεύματος καί οἱ ὁποῖες, σέ καθεστώς ἐλεύθερου ἀνταγωνισμοῦ, θά εἶχαν συσταθεῖ κατά τρόπο τελείως διαφορετικό.

6) Ἀπό οὐσιαστικῆς πλευρᾶς δέ δύναται νά γίνεται λόγος γιά παρόμοιες συνθῆκες παραγωγῆς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, σέ περιοχές τόσο διαφορετικές ὅπως ἡ Γουαδελούπη, ἡ Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας ἤ ἄλλα εὐρωπαϊκά κράτη. Ἡ ἐνέργεια τοῦ Bundesfinanzhof, νά καταλογίσει δηλαδή τήν ἀδυναμία ἀποδείξεως ἑνός πραγματικοῦ γεγονότος εἰς βάρος τοῦ προσώπου πού τό ἐπικαλεῖται, προϋποθέτει ὅτι ἡ δυνατότητα συγκρίσεως τῶν συνθηκῶν παραγωγῆς εἶναι ὄχι μόνο δεκτή στό δίκαιο, σέ σχέση μέ τούς ἀντικειμενικούς σκοπούς τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης, ἀλλά ἐπίσης διανοητή καί δυνατή στήν πραγματικότητα. Ἀλλ' ὅπως εἶναι φανερό τοῦτο δέ συμβαίνει στήν παρούσα ὑπόθεση.

Ἐν πάση περιπτώσει, μιά τέτοια σύγκριση ἐπιχειρήσεων ἤ συνθηκῶν παραγωγῆς θά ἐξουδετέρωνε, στήν πράξη, τήν ἀπαγόρευση τῆς εἰσαγωγῆς φορολογικῶν διακρίσεων τοῦ ἄρθρου 95: στίς δικαστικές διαφορές τά Κράτη μέλη θά ἔσπευδαν νά προβάλουν τίς «ἰδιάζουσες συνθῆκες» τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς γιά νά ἀποφύγουν τήν ἰσότητα φορολογικῆς μεταχειρίσεως τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων. Παρόμοια ἑρμηνεία θά εὐνοοῦσε τήν ταχεία δημιουργία «στεγανοποιημένων ἀγορῶν ἀπό φορολογικῆς ἀπόψεως». Ὁ κύριος σκοπός τοῦ ἄρθρου 95, δηλαδή ἡ ἐξασφάλιση τῆς πλήρους οὐδετερότητας τῶν ἐσωτερικῶν φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων, ὑπό τήν ἔποψη τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξύ τῶν ἐθνικῶν καί τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων, πολύ σύντομα θά ἀτονοῦσε.

δ) Κρίνοντας στήν ἀπόφαση Hansen I ὅτι, σύμφωνα μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ ἄρθρου 95, τά εὐνοϊκά φορολογικά καθεστῶτα πρέπει νά ἐφαρμόζονται, χωρίς διάκριση, καί στά οἰνοπνεύματα καταγωγῆς ἄλλων Κρατῶν μελῶν καί ὅτι τό ἄρθρο 95 δέν ἐπιτρέπει, ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό, εἰσαγωγή διακρίσεως ἀνάλογα μέ τά κίνητρα, κοινωνικά ἤ ἄλλα, στά ὁποῖα βασίζονται τά καθεστῶτα αὐτά, οὔτε ἀνάλογα μέ τή σχετική σημασία τους ἀναφορικά μέ τό κανονικό καθεστώς φορολογίας, τό Δικαστήριο θέλησε νά ὑπογραμμίσει ὅτι ἡ ἔκταση τῶν πλεονεκτημάτων πρέπει νά εἶναι ἡ κατά τό δυνατόν εὐρύτερη. Ἡ ἑρμηνεία πού ἔδωσε στήν ἔννοια τοῦ «ὁμοειδοῦς» («similitude») εἶναι πολύ εὐρεία.

Στήν ἀπόφασή του τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1980 (Ἐπιτροπή κατά Γαλλικῆς Δημοκρατίας, 168/78, Rec. σ. 347), τό Δικαστήριο διευκρίνισε ὅτι ἡ ἀπόφαση Hansen I δέ δύναται νά νομιμοποιήσει φορολογικές ἀνισότητες προστατευτικοῦ ἤ διακριτικοῦ χαρακτήρα. Παρόμοια φορολογικά εὐεργετήματα δέ δύνανται νά χορηγοῦνται σέ καθαρά ἐθνικό ἐπίπεδο παρά μόνο σέ ἐξαιρετικές περιπτώσεις, λαμβάνοντας ὑπόψη τήν ἐξελικτική κατάσταση τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου.

ε) Τό ἄρθρο 79 παράγραφος 2 τοῦ νόμου περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος στηρίζεται σέ σκέψεις πού προσιδιάζουν στήν οἰκονομία τοῦ μονοπωλίου. Ἀφορᾶ τίς ἐπιχειρή-

σεις πού, στό πλαίσιο τοῦ νόμου περί μονοπωλίου καί τῶν ἐκτελεστικῶν του διατάξεων, δεσμεύονται ἀπό πολυάριθμους νομικούς καί διοικητικούς ὅρους. Ἀποτελεῖ κανόνα προορισμένο νά διευκολύνει τή διάθεση καί τήν ἀξιοποίηση τῶν γεωργικῶν προϊόντων στό πλαίσιο κρατικοῦ μονοπωλίου ἐμπορικοῦ χαρακτήρα.

Τό ἐρώτημα πού τίθεται στό Δικαστήριο ἀφορᾶ τήν εὐρύτερη ἀπαγόρευση τῆς διακρίσεως τοῦ ἄρθρου 37 μᾶλλον παρά τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης.

ζ) Ἀποστακτήριο ὑπό τό καθεστώς τῆς κατ' ἀποκοπήν οἰνοπνευματοποιίας δύναται ν' ἀποτελεῖ οἰκονομική μονάδα πού, συνεργαζόμενη μέ πολυάριθμους ἰδιοκτῆτες πρώτων ὑλῶν, παράγει πολλές ἑκατοντάδες ἑκατόλιτρα τό χρόνο. Μιά «σύγκριση ἐπιχειρήσεων» δέν πρέπει νά στηρίζεται ἀποκλειστικά σέ νομικές σχέσεις. Πρέπει νά λαμβάνει ὑπόψη κυρίως τίς πραγματικές οἰκονομικές περιστάσεις, πού σέ τελευταία ἀνάλυση χαρακτηρίζουν τήν ἀγορά καί συνεπῶς τόν ἀνταγωνισμό.

η) Τό Δικαστήριο, στήν ἀπόφασή του Schneider-Import, ἔδωσε ἀρνητική ἀπάντηση στό πρόβλημα τῆς «συγκρίσεως ἐπιχειρήσεων», ὑπό τήν ἔννοια τῆς συγκρίσεως ὅλων τῶν συνθηκῶν παραγωγῆς. Τόνισε στήν ἀπόφαση αὐτή ὅτι, ἐκτός ἀπό τό ὁμοειδές τῶν προϊόντων, μόνο ὅροι πού μποροῦν νά πληρωθοῦν ἀπό τούς παραγωγούς ἄλλων Κρατῶν μελῶν ἐπιτρέπουν μιά διαφορετική ἐκτίμηση.

Ὡς πρός τό στοιχεῖο τοῦ ὄγκου παραγωγῆς

α) Μόνο ὁ ὁμοειδής χαρακτήρας τῶν προϊόντων ἔχει σημασία ὅσον ἀφορᾶ τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης. Ἡ ἀπαγόρευση τῆς εἰσαγωγῆς φορολογικῆς διακρίσεως δέν περιέχει ἄλλα περιοριστικά κριτήρια.

6) Ἡ ἐπέκταση στά εἰσαγόμενα προϊόντα ἑνός φορολογικοῦ πλεονεκτήματος, πού στηρίζεται σέ συγκεκριμένο ὄγκο παραγωγῆς, δέ δύναται ἐν πάση περιπτώσει, νά ἀντιμετωπιστεῖ ἄν δέν πληροῦνται τρεῖς προϋποθέσεις: ὁ ὄγκος τῆς παραγωγῆς πρέπει νά πραγματοποιεῖται ὑπό συνθῆκες ἀνταγωνισμοῦ· πρέπει νά καθορίζεται μέ βάση κριτήρια σαφή καί ἀντικειμενικά· πρέπει νά δικαιολογεῖται ἀπό ἀπόψεως ἐθνικοῦ καί κοινοτικοῦ δικαίου, καί νά εἶναι, ἐπομένως, κατάλληλος, ἀναγκαῖος καί ἀνάλογος γιά τήν ἐπίτευξη ὁρισμένου νόμιμου στόχου. Καμιά, ὅμως, ἀπό τίς προϋποθέσεις αὐτές δέν πληροῦται ἀπό τό ἄρθρο 79 τοῦ νόμου περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος, σύμφωνα μέ τό κείμενο πού ἴσχυε κατά τήν περίοδο πού ἀναφέρεται στή διαφορά ἐπί τῆς κύριας ὑποθέσεως.

Οἱ ποσότητες παραγωγῆς πού ὁρίζει παρουσιάζουν χαρακτήρα καθαρά μονοπωλιακό, καί ἄρα διακριτικό, δεδομένου ὅτι τά ποσοστά στηρίζονται στή βασική τιμή τοῦ οἰνοπνεύματος πού, ἡ ἴδια, καθορίζεται ἀπό τή διοίκηση τοῦ μονοπωλίου. Ὄγκος παραγωγῆς πού δέν πραγματοποιεῖται ὑπό συνθῆκες ἀνταγωνισμοῦ, δέ δύναται νά ἐπεκταθεῖ σέ ἄλλα Κράτη μέλη, στό πλαίσιο τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς διακρίσεων. Μιά τέτοια ἐπέκταση θά ὁδηγοῦσε κατά τρόπο αὐτόματο σέ νέες διακρίσεις. Στόχος τοῦ ἄρθρου 37 τῆς συνθήκης εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐξάλειψη τέτοιων διακρίσεων. Δέ δύναται ὅμως νά γίνει δεκτή ἡ διατήρηση, στό πλαίσιο τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 95, διακρίσεων πού ἀπορρέουν ἀπό μονοπώλιο καί πού θά ἔπρεπε νά ἔχουν ἐξαλειφθεῖ βάσει τοῦ ἄρθρου 37.

Οἱ προϋποθέσεις, πού ἀναφέρονται στήν παλαιά διατύπωση τοῦ ἄρθρου 79 τοῦ νόμου περί τοῦ μονοπωλίου οἰνοπνεύματος, δέν εἶναι ἀντικειμενικές καί διαφανεῖς. Στηρίζονται σέ πλείστους διαφορετικούς τύπους ἀποστακτηρίων, τῶν ὁποίων ἡ ἵδρυση καί ὁ τρόπος λειτουργίας καθορίζονται ἀπό τίς ἰδιαιτέρως ἐθνικοῦ χαρακτήρα ἀπαιτήσεις τοῦ μονοπωλίου οἰνοπνεύματος καί τῶν διατάξεων περί ἀποστακτηρίων. Ἐπιπλέον οἱ διάφοροι τύποι ἀποστακτηρίων προσδιορίζονται ἀπό τή βασική τιμή τοῦ οἰνοπνεύματος, πού συνδέεται μέ τό σύστημα τοῦ μονοπωλίου, καί πού καθορίζεται, κάθε χρόνο, ἀπό τή

διοίκηση τοῦ μονοπωλίου βάσει σκέψεων πού σχετίζονται μέ τήν οἰκονομία τοῦ μονοπωλίου καί εἰσάγουν στή φορολογία τῶν οἰνοπνευμάτων, εἰσαγόμενων καί ἐγχώριων, ἕνα στοιχεῖο πού δέν ἔχει καμία σχέση μέ μιά πραγματικά φορολογική ἐπιβάρυνση προσδιοριζόμενη βάσει ἀντικειμενικοῦ γενεσιουργοῦ γεγονότος.

Ὁ ὄγκος παραγωγῆς πού καθορίζει τό ἄρθρο 79 δέ δικαιολογεῖται καθόλου καί δέ δύναται νά ἐξυπηρετεῖ παρά μόνο σκοπιμότητες ἀποκλειστικά μονοπωλιακοῦ χαρακτήρα.

γ) Σχετικά μέ τό ρούμι πού παράγεται στή Γουαδελούπη, πρέπει νά παρατηρήσουμε ὅτι, στό ἐν λόγω γαλλικό ὑπερπόντιο διαμέρισμα, τά ἀποστακτήρια τῶν φρουτοπαραγωγικῶν συνεταιρισμῶν εἶναι μεγάλα καί ὅτι εἶναι ἀπόλυτα ἀδύνατο νά μεταφερθοῦν στό ρούμι τά φορολογικά πλεονεκτήματα πού, στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, παρέχονται στά μικρά ἀποστακτήρια. Ἕνα πραγματικό στοιχεῖο, ἀντικειμενικό καθαυτό, ὅπως ὁ ὄγκος παραγωγῆς, ὁδηγεῖ στή δημιουργία διακρίσεων, ὅταν δέ δύναται νά ἐπιτευχθεῖ, στή χώρα ἐξαγωγῆς, παρά μόνο μέ προσαρμογή στίς οἰκονομικές δομές ἄλλου Κράτους μέλους. Ὁ ὄγκος παραγωγῆς, στοιχεῖο πού δύναται νά εἶναι ἀντικειμενικό, θά ὁδηγοῦσε ἐν προκειμένω σέ εἰσαγωγή διακρίσεως.

Ὡς πρός τό στοιχεῖο τῆς νομικῆς ἤ οἰκονομικῆς μονάδας

α) Στήν περίπτωση τῶν ἀποστακτηρίων τῶν φρουτοπαραγωγικῶν συνεταιρισμῶν, μόνο τό κριτήριο τῆς οἰκονομικῆς μονάδας δύναται νά γίνει δεκτό. Ὁ ὄγκος παραγωγῆς, ἀνεξάρτητα ἀπό τή νομική δομή τῆς ἐπιχειρήσεως, εἶναι στοιχεῖο καθοριστικό γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95. Ἡ ἀντίθετη ἄποψη θά ὁδηγοῦσε σέ μιά σύγκριση ἐπιχειρήσεων, ἱκανή νά ἐξουδετερώσει τήν ἀπαγόρευση εἰσαγωγῆς φορολογικῶν διακρίσεων τοῦ ἄρθρου 95. Τό ἄρθρο 95 ἔχει ὡς ἀντικειμενικό σκοπό νά διασφαλίσει τήν, ἀπό τήν ἔποψη τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, τέλεια οὐδετερότητα τῆς φορολογίας πού βαρύνει τά προϊόντα, ἀντικείμενα ἐνδοκοινοτικῶν συναλλαγῶν. Ὁ ἀνταγωνισμός μετρᾶται ἀποκλειστικά βάσει οἰκονομικῶν συντελεστῶν, πού μέ τή σειρά τους διαδραματίζουν ρόλο καθοριστικό στήν ἀγορά. Μόνο λοιπόν ἡ οἰκονομική μονάδα πού ἀπολαύει φορολογικῶν πλεονεκτημάτων δύναται νά ἔχει ἀποφασιστική σημασία.

Ἡ οἰκονομική μονάδα εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐπενεργεῖ στήν ἀγορά τῶν οἰνοπνευμάτων καί συμβάλλει στόν προσδιορισμό τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Τό οἰνόπνευμα διατίθεται στό ἐμπόριο ἀπό τόν ἴδιο τό φρουτοπαραγωγικό συνεταιρισμό καί ὄχι ἀπό τά μέλη του. Ἡ νομική δομή (συνεταιρισμός, σωματεῖο), πού παρουσιάζει αὐτή ἡ οἰκονομική μονάδα, στερεῖται ἐνδιαφέροντος στό πλαίσιο τοῦ ἄρθρου 95. Πράγματι, τά ἀποστακτήρια τῶν φρουτοπαραγωγικῶν συνεταιρισμῶν εἶναι μεγάλες ἐκμεταλλεύσεις.

β) Οἱ ἴδιες σκέψεις ἰσχύουν καί γιά τά ἀποστακτήρια τῆς κατ' ἀποκοπή οἰνοπνευματοποιίας, τά ὁποῖα, λόγω τῶν ἰδίων τους δικαιωμάτων ἀποστάξεως, ὡς καί ἐκείνων τῶν ἰδιοκτητῶν πρώτων ὑλῶν πού συνδέονται μέ αὐτά, ἀποτελοῦν, ἐπίσης, σημαντικές οἰκονομικές μονάδες.

γ) Τό ἀποφασιστικό στοιχεῖο εἶναι ὅτι τά ἀποστακτήρια τῶν φρουτοπαραγωγικῶν συνεταιρισμῶν καί τά ἀποστακτήρια τῆς κατ' ἀποκοπή οἰνοπνευματοποιίας ἔχουν τή δυνατότητα νά διαθέτουν, τά ἴδια, στό ἐμπόριο, τό οἰνόπνευμα πού παράγουν, ὑπό εὐνοϊκό φορολογικό καθεστώς, μέσω ἄλλων, μεγάλων ἀποστακτηρίων. Τά προϊόντα αὐτῶν τῶν μεγάλων ἀποστακτηρίων ἀνταγωνίζονται, στήν ἀγορά, τά εἰσαγόμενα προϊόντα. Τά ὑψηλά φορολογικά πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων ἀπολαύουν, ἐξασφαλίζουν στά ἐγχώρια οἰνοπνεύματα μεγάλη ὑπεροχή ὡς πρός τήν τιμή, σέ σχέση μέ τά εἰσαγόμενα οἰνοπνεύματα. Ἐδῶ πρόκειται περί εἰσαγωγῆς διακρίσεως, ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης, ὅπως αὐτό ἔχει ἑρμηνευθεῖ ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου.

Τό *Hauptzollamt τοῦ Flensburg*, καθ' οὗ στήν κύρια ὑπόθεση, παρατηρεῖ ὅτι τό Δικαστήριο, στήν ἀπόφασή του Schneider-Import, ἀναγνώρισε τό νόμιμο, ὡς πρός τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης, τῶν φορολογικῶν πλεονεκτημάτων πού ἀπολαύουν τά ἀποστακτήρια τῆς κατ' ἀποκοπήν οἰνοπνευματοποιίας, οἱ ἰδιοκτῆτες πρώτων ὑλῶν καί τά μικρά ἀποστακτήρια ὑπό σφράγιση. Κατά τοῦτο, στό ἐρώτημα ἄν μόνο ἡ ὁμοιότητα τῶν προϊόντων ἔχει σημασία, ἀρμόζει ἀρνητική ἀπάντηση. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τή συνεταιριστική μορφή τῆς μικρῆς παραγωγῆς στά συνεταιριστικά ἀποστακτήρια φρούτων.

Ἡ διαφορά ἐπί τῆς κύριας ὑποθέσεως δέν εἶναι ὁμοια μέ τήν ὑπόθεση Schneider, λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι, τό 1963, ὁ ὁμοσπονδιακός νόμος περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος δέν πρόβλεπε ρητῶς φορολογική ἔκπτωση γιά τό εἰσαγόμενο ἀπόσταγμα πού προέρχεται ἀπό ἀποστακτήρια παρόμοια μέ τά ἐθνικά ἀποστακτήρια τά ὁποῖα ἀπολαύουν αὐτῆς τῆς φορολογικῆς ἐκπτώσεως. Ἐξ αὐτοῦ δέ συνεπάγεται, πάντως, ὅτι ὅλα τά εἰσαγόμενα οἰνοπνεύματα, ἀδιακρίτως τῆς καταγωγῆς τους, εἶναι δυνατό ν' ἀπολαύουν τῶν ἐθνικῶν φορολογικῶν πλεονεκτημάτων. Μόνο οἱ ἀλλοδαποί παραγωγοί, πού ἀντιστοιχοῦν στίς εὐνοούμενες ἐθνικές κατηγορίες δύνανται νά διεκδικήσουν τά ἴδια φορολογικά πλεονεκτήματα, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95. Διαφορετική ἑρμηνεία θά ὁδηγοῦσε σέ διακρίσεις ὅσον ἀφορᾶ τό 95 % τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς οἰνοπνευμάτων, πού ὑπόκεινται σέ φόρους 1 500 μάρκων καί ἄνω, καί θά ἦταν ἄσχετη πρός τήν ἐπιδίωξη τῶν κοινοτικῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν πού ἐπιβάλλει ἡ συνθήκη.

Τά ἀποστακτήρια ρουμιοῦ στή Γουαδελούπη δέ δύνανται νά συγκριθοῦν, οὔτε κατά προσέγγιση, μέ τά μικρά ἐθνικά ἀποστακτήρια ἤ συνεταιρισμούς.

Ἡ ἔννοια «συνθῆκες παραγωγῆς» εἶναι πολύ ρευστή. Οὔτε τό ἐπίπεδο τῶν ἡμερομισθίων καί τῶν τιμῶν, οὔτε τό κοινωνικό περιβάλλον, οὔτε τό κλίμα καί ἡ ποιότητα τοῦ ἐδάφους ἀποτελοῦσαν φορολογικά κριτήρια τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου πού ἴσχυε κατά τήν περίοδο πού ἀφορᾶ τή διαφορά ἐπί τῆς κύριας ὑποθέσεως.

Ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας παραπέμπει στίς παρατηρήσεις πού ὑπέβαλε στό πλαίσιο τῆς ὑποθέσεως 26/80 (Schneider-Import) καί οἱ ὁποῖες, ὅσον ἀφορᾶ τήν παρούσα ὑπόθεση, ἀναφέρονται κυρίως στά ἀκόλουθα σημεῖα:

α) Σύμφωνα μέ τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, δέν ὑπάρχει παράβαση τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ὅταν Κράτος μέλος ἐπιβάλλει σέ συγκεκριμένο προϊόν, στό ἐθνικό ἔδαφος, προοδευτικά ποσοστά φορολογίας καί μόνο τότε παραχωρεῖ μειωμένο συντελεστή σέ εἰσαγόμενα ὁμοειδή προϊόντα, ὅταν τά τελευταῖα ἀνταποκρίνονται στούς ἴδιους ὅρους μέ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλονται στά ἐγχώρια προϊόντα γιά νά δύνανται νά ἀπολαύουν τοῦ ἀντίστοιχου μειωμένου φορολογικοῦ συντελεστῆ.

6) Ἡ ἐπέκταση, σέ ὅλα τά εἰσαγόμενα οἰνοπνεύματα, τοῦ χαμηλότερου συντελεστῆ φορολογίας, πού ἰσχύει στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, ὑπερβαίνει κατά πολύ τό περιεχόμενο τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς φορολογικῆς διακρίσεως πού θέτει τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

γ) Ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου προκύπτει ὅτι, στό παρόν στάδιο τῆς ἐξελίξεώς του, τό κοινοτικό δίκαιο δέν ἀπαγορεύει στά Κράτη μέλη νά παραχωροῦν φορολογικά πλεονεκτήματα σέ ὁρισμένους τύπους οἰνοπνευμάτων ἤ σέ ὁρισμένες κατηγορίες παραγωγῶν, δεδομένου, ὅτι τέτοιες φορολογικές διευκολύνσεις εἶναι δυνατό νά ἐξυπηρετοῦν θεμιτούς οἰκονομικούς καί κοινωνικούς σκοπούς. Προσδιορίζοντας ὅτι παρόμοια εὐνοϊκά καθεστῶτα πρέπει νά ἐπεκτείνονται, χωρίς διάκριση, στά οἰνοπνεύματα καταγωγῆς ἄλλων Κρατῶν μελῶν, τό Δικαστήριο παραπέμπει, γιά τή μεταχείριση τοῦ εἰσαγόμενου οἰνοπνεύματος, ὄχι μόνο στό ποσό αὐτοῦ τοῦ εὐνοϊκοῦ καθεστῶτος, ἀλλά καί στούς

ὅρους στούς ὁποίους ὑποβάλλεται. Τά εἰσαγόμενα προϊόντα δέ δύνανται, κατά κανόνα, ν' ἀπολαύουν τοῦ φορολογικοῦ πλεονεκτήματος πού προβλέπεται ἀπό τό ἐθνικό καθεστώς, παρά μόνο ὅταν πληροῦν τούς ἴδιους ὅρους ὅπως καί τά ἀνταγωνιστικά ἐθνικά προϊόντα. Κατά τό Δικαστήριο, τό ἄρθρο 95 ἐπιτάσσει τήν ἐπέκταση τῶν φορολογικῶν πλεονεκτημάτων, πού παραχωροῦνται στά ἐθνικά προϊόντα, στό οἰνόπνευμα προελεύσεως ἄλλων Κρατῶν μελῶν χωρίς διάκριση. Στήν περίπτωση κατά τήν ὁποία Κράτος μέλος νόμιμα ἐπιβάλλει συντελεστές φορολογίας διαφορετικούς ἐπί ὁμοειδῶν ἐμπορευμάτων, ἡ ἐπιβολή μόνο τοῦ χαμηλότερου συντελεστῆ φορολογίας, στό σύνολο ὁμοειδῶν, εἰσαγόμενων ἐμπορευμάτων, θά κατέληγε ἀναγκαστικά σέ διάκριση εἰς βάρος τῶν ἐμπορευμάτων, στά ὁποῖα τό ἐθνικό δίκαιο δέν παραχωρεῖ τό πλεονέκτημα αὐτό, καί τά ὁποῖα εἶναι ἐντούτοις ἀνταγωνιστικά τῶν εἰσαγόμενων ἐμπορευμάτων κατά τρόπο ἀνάλογο, ὅπως καί τά ἐμπορεύματα πού ἀπολαύουν τοῦ ἐν λόγω πλεονεκτήματος.

δ) Ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα ἄν μιά ἔμμεση διάκριση δύναται νά προκύψει ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ εἰσαγωγή, μέ μειωμένο συντελεστή φορολογίας, συνδέεται ἀποκλειστικά μέ μία κατ' ἀνώτατο ὅριο ἐτήσια παραγωγή, ἐνῶ τό ἄρθρο 79 παράγραφος 2 τοῦ νόμου προβλέπει, γιά τά ἐθνικά προϊόντα, πολλές ἄλλες προϋποθέσεις ἀπό τίς ὁποῖες ἐξαρτᾶται ἡ παροχή τοῦ φορολογικοῦ πλεονεκτήματος καί τίς ὁποῖες οἱ ἀλλοδαποί παραγωγοί κατά κανόνα δέ δύνανται νά ἐκπληρώσουν, ἀνήκει ἀποκλειστικά στό δικαστή τῆς οὐσίας.

Ἐν πάση περιπτώσει, ἡ γερμανική ρύθμιση ἀνταποκρίνεται στήν ἀπαίτηση πού ἀπορρέει ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι τά κριτήρια ἀπό τά ὁποῖα τό ἐθνικό δίκαιο ἐξαρτᾶ τό φορολογικό πλεονέκτημα, δέν πρέπει νά θεσπίζονται κατά τρόπο ὥστε νά εἶναι δυνατό νά πληροῦνται, χωρίς δυσκολία, ἀπό τούς ἐθνικούς παραγωγούς, ἀλλά ὄχι καί ἀπό τούς ἀλλοδαπούς παραγωγούς.

ε) Ἡ ἀπόσταξη ὑπό τό καθεστώς τῆς κατ' ἀποκοπή οἰνοπνευματοποιίας συνιστᾶ διευκόλυνση τῆς τεχνικῆς τῆς εἰσπράξεως φόρων, στήν ὁποία ὑπεισέρχονται ἐπίσης σκέψεις κοινωνικοῦ χαρακτήρα καί γεωργικῆς πολιτικῆς.

Ἡ ἀπόσταξη ὑπό τό καθεστώς τῆς κατ' ἀποκοπήν οἰνοπνευματοποιίας ἐπιτρέπει τή φορολογία τῶν μικρῶν ἀποστακτηρίων χωρίς δυσανάλογα διοικητικά ἔξοδα. Συγχρόνως, λόγω τῆς δυνατότητας, πού ὀφείλεται στή μέθοδο ἐκτιμήσεως, ἀπαλλαγῆς ἀπό τό φόρο ἑνός πλεονάσματος τῆς παραγωγῆς, ἡ ἐν λόγω ἀπόσταξη εὐνοεῖ τή φορολογική εἰλικρίνεια καί συνιστᾶ ἐμπόδιο στήν ἀπόπειρα παράνομης ἀποστάξεως. Τό ἐνδεχόμενο φορολογικό πλεονέκτημα πού προκύπτει γιά τά ἀποστακτήρια πού λειτουργοῦν ὑπό καθεστώς ἀποκοπῆς ἀποτελεῖ οὐσιαστικά παρεπόμενη συνέπεια τοῦ μόνου πρακτικοῦ συστήματος εἰσπράξεως φόρων, πού ἐφαρμόζεται στό ἐθνικό ἐπίπεδο γιά τά πολύ μικρά ἀποστακτήρια. Ὡς τεχνικός κανόνας εἰσπράξεως, ἡ ἀπόσταξη ὑπό τό καθεστώς τῆς κατ' ἀποκοπή οἰνοπνευματοποιίας δέν ἀνάγεται στήν ἀπαγόρευση εἰσαγωγῆς φορολογικῆς διακρίσεως τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης. Ἀποτελεῖ τόν προσφορότερο τρόπο εἰσπράξεως, ἀπό τήν ἄποψη τῆς φορολογικῆς τεχνικῆς, καί τά πλεονεκτήματα, ἁπλῶς ἐνδεχόμενα, πού συνεπάγεται ἑπομένως εἶναι ἀπό ἀπόψεως κοινωνικῆς καί γεωργικῆς πολιτικῆς θετικά.

ζ) Τό καθεστώς τῆς «ἀποστάξεως ἐντός χρονικῆς περιόδου» δέν ἐμπίπτει στό πεδίο τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἄρθρου 95: δέν ἀποτελεῖ φορολογικό πλεονέκτημα. Μόνη της ἡ μέθοδος πού ἐπιτρέπει τήν ἀπόσταξη, μέ εὐνοϊκούς φορολογικούς ὅρους, μιᾶς μεγαλύτερης ποσότητας οἰνοπνεύματος γιά ὁρισμένα ἔτη, ποσότητα πού μειώνεται γιά ἴσο χρονικό διάστημα, δέ συνιστᾶ πλεονέκτημα, ἄν ληφθεῖ ὑπόψη ὁ συμψηφισμός πού πραγματοποιεῖται στήν περίοδο αὐτή. Τό γεγονός ὅτι τό πλεονέκτημα αὐτό δέν ἐπεκτείνεται στά ἀλλοδαπά προϊόντα δέν ἐμπίπτει στήν ἀπαγόρευση εἰσαγωγῆς φορολογικῆς διακρίσεως, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 95. Ἐν πάση περιπτώσει τό ἐπίδικο καθεστώς δέν ἀντιβαίνει στίς ἀρχές πού θέτει τό ἄρθρο 95: ἡ ἐπέκταση, σέ

άλλοδαπούς παραγωγούς οἰνοπνεύματος, τῆς δυνατότητας ἀποστάξεως μέσα σέ μιά χρονική περίοδο δέ σημαίνει ἰσότητα φορολογικῆς μεταχειρίσεως, θά εἶχε ὅμως σάν ἀποτέλεσμα τήν παροχή σημαντικοῦ πλεονεκτήματος στό εἰσαγόμενο οἰνόπνευμα.

Ἡ *Ἐπιτροπή* παρατηρεῖ ὅτι τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου ζητᾶ νά διαφωτισθεῖ ἀπό τό Δικαστήριο ὅσον ἀφορᾶ τά ἑξῆς ἄν, καί ὑπό ποιές προϋποθέσεις, τό εἰσαγόμενο οἰνόπνευμα δύναται νά ἀπολαύει φορολογικῶν πλεονεκτημάτων τά ὁποῖα τό ἐθνικό δίκαιο ἐπιφυλάσσει σέ ὁρισμένους τύπους προϊόντων ἤ σέ ὁρισμένες κατηγορίες παραγωγῶν. Τό ἑξῆς εἶναι δηλαδή ὁ προσδιορισμός τῶν κριτηρίων ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης. Δεδομένου ὅτι τό Δικαστήριο ἔχει ἤδη πολλές φορές ἀποφανθεῖ ἐπί τοῦ ἑξῆς, τό Finanzgericht ζητᾶ, μέ τό ἐρώτημά του, διευκρινίσεις ἐπί τῆς ἐκτάσεως τῆς νομολογίας αὐτῆς.

Ὡς πρός τό ἐρώτημα ἄν τό καθοριστικό στοιχεῖο γιά τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95 εἶναι τό ὁμοειδές τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων καί τῶν ἐθνικῶν προϊόντων (ἄρθρο 95 ἐδάφιο 1) ἤ ἡ ὕπαρξη, μεταξύ τῶν προϊόντων αὐτῶν, σχέσεως ἀνταγωνισμοῦ (ἄρθρο 95 ἐδάφιο 2) ἤ τό γεγονός ὅτι τά εἰσαγόμενα προϊόντα καί τά ἐθνικά προϊόντα ὑπόκεινται σέ ὁμοίους ὅρους παραγωγῆς

α) Ἀπό τίς ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1980 (Ἐπιτροπή κατά Γαλλικῆς Δημοκρατίας, 168/78, κατά Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, 169/78 καί κατά Βασιλείου τῆς Δανίας, 171/78 Rec. σ. 347, 385 καί 447 ἀντίστοιχα) προκύπτει ὅτι τό ἄρθρο 95, συμπληρώνοντας τίς διατάξεις πού ἀφοροῦν τήν κατάργηση τῶν τελωνειακῶν δασμῶν καί φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων ἰσοδύναμου ἀποτελέσματος, ἔχει ὡς σκοπό νά ἐξασφαλίσει, μέ τήν ἐξάλειψη κάθε μορφῆς προστασίας πού δύναται νά προκύψει ἀπό τήν ἐπιβολή ἐσωτερικῆς φορολογίας ἡ ὁποία δημιουργεῖ διακρίσεις ὡς πρός τά προϊόντα καταγωγῆς ἄλλων Κρατῶν μελῶν, τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν, ὑπό κανονικές συνθῆκες ἀνταγωνισμοῦ. Τό ἄρθρο 95 πρέπει νά διασφαλίζει τήν τέλεια οὐδετερότητα τῆς ἐσωτερικῆς φορολογίας σέ σχέση μέ τόν ἀνταγωνισμό μεταξύ ἐθνικῶν καί εἰσαγόμενων προϊόντων.

Σύμφωνα μέ τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου γενικά καί εἰδικότερα μέ τίς ἀποφάσεις τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1976 (Rewe 45/75, Rec. σ. 181) καί τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1978 (Hansen I, 148/77, Rec. σ. 1787) πρέπει νά θεωροῦνται ὁμοειδή τά προϊόντα πού παρουσιάζουν, ἀπό τή σκοπιά τῶν καταναλωτῶν, ἀνάλογες ἰδιότητες ἤ ἀνταποκρίνονται στίς ἴδιες ἀνάγκες. Τό πεδίο ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 95 ἐδάφιο 1 δέν περιορίζεται, συνεπῶς, ἀπό τό κριτήριο μιᾶς αὐστηρῶς ταυτόσημης φύσεως, ἀλλά μᾶλλον ἀπό ἐκεῖνο τῆς ὁμοιας ἤ ἀνάλογης χρησιμοποιήσεως. Ἡ ἔννοια «ὁμοειδή προϊόντα» πρέπει νά ἑρμηνεύεται κατά τρόπο ἀρκετά ἐλαστικό. Τό ἄρθρο 95 ἐδάφιο 1 πρέπει νά ἐπιτρέπει τήν πρόληψη κάθε φορολογικῆς μεθόδου πού θίγει τήν ἰσότητα μεταχειρίσεως μεταξύ ἐθνικῶν καί εἰσαγόμενων προϊόντων.

Ὁ σκοπός τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 95 εἶναι ἡ πρόληψη κάθε ἔμμεσου φορολογικοῦ προστατευτισμοῦ, στήν περίπτωση τῶν προϊόντων τά ὁποῖα, χωρίς νά εἶναι ὁμοειδή, βρίσκονται ἐντούτοις σέ σχέση ἀνταγωνισμοῦ ἔστω καί μερικοῦ, ἔμμεσου ἤ ἐνδεχόμενου, μέ ὁρισμένα προϊόντα τῆς χώρας εἰσαγωγῆς.

6) Τό Δικαστήριο ἔκρινε ἐπίσης ὅτι τά πλεονεκτήματα πού παρέχει μιά ἐθνική φορολογική νομοθεσία, ὑπό μορφή ἀπαλλαγῆς ἤ μειώσεως τῶν τελῶν, στήν παραγωγή ὁρισμένων τύπων οἰνοπνευμάτων ἤ σέ ὁρισμένες κατηγορίες παραγωγῶν, πρέπει νά ἐπεκτείνονται στά εἰσαγόμενα κοινοτικά οἰνοπνεύματα «πού

ἀνταποκρίνονται στούς ἴδιους ὅρους λαμβάνοντας ὑπόψη τά κριτήρια πού ἀποτελοῦν τή βάση τῶν ἐδαφίων 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 95». Οἱ «ὅροι» αὐτοί πρέπει νά διαστέλλονται ἀπό τίς «παρόμοιες συνθῆκες παραγωγῆς» μέ τήν ἔννοια πού δίνει στόν ὅρο αὐτό τό δικαστήριο τῆς παραπομπῆς, καί πού περιλαμβάνουν «πλῆθος περιστάσεων», ὅπως τό ἐπίπεδο τῶν ἡμερομισθίων καί τῶν τιμῶν, τό κοινωνικό περιβάλλον ἤ τό κλίμα καί τήν ποιότητα τοῦ ἐδάφους γιά τά γεωργικά προϊόντα. Ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου δέν παρέχει ἐνδείξεις οἱ ὁποῖες νά ἐπιτρέπουν τή σκέψη ὅτι ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς φορολογικῆς διακρίσεως τοῦ ἄρθρου 95 εἶναι δυνατό νά ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ὕπαρξη ἑνός συμπληρωματικοῦ ὑπονοούμενου κριτηρίου. Τό Δικαστήριο ἔχει πάντα ἀρνηθεῖ τή στενή ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 95. Ἄν ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀρχῆς τῆς μή φορολογικῆς διακρίσεως ἐξαρτιόταν ἀπό τόν ὅρο ὅτι τά ὁμοειδή εἰσαγόμενα καί ἐθνικά προϊόντα ὑπόκεινται ἐπιπλέον καί σέ παρόμοιες συνθῆκες παραγωγῆς, αὐτό θά σήμαινε τήν ἀποστέρηση τοῦ ἄρθρου 95, μέσω τῆς ἑρμηνείας, ἀπό κάθε πρακτική σημασία.

Ὡς πρός τό ἐρώτημα ἄν ἡ ἐπέκταση, στά εἰσαγόμενα προϊόντα, ἑνός φορολογικοῦ εὐεργετήματος πού ἰσχύει γιά τά ἐθνικά προϊόντα, δύναται νά ἐξαρτηθεῖ ἀπό τίς ποσότητες πού παράγονται σέ κάθε παραγωγική μονάδα νοουμένη ὡς νομική ἤ οἰκονομική μονάδα

α) Ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου ἀναγνωρίζει στά Κράτη μέλη τήν ἐλευθερία νά ἐπιλέξουν, γιά τήν ἐθνική παραγωγή, τό φορολογικό σύστημα πού θεωροῦν ὡς τό πλέον κατάλληλο, λόγω τῆς ἀπουσίας κοινοτικοῦ καθεστῶτος. Ἕνα τέτοιο σύστημα δύναται, στό πλαίσιο τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πού ἐφαρμόζει τό συγκεκριμένο Κράτος μέλος, νά παρέχει φορολογικά πλεονεκτήματα σέ ὁρισμένους τύπους προϊόντων ἤ ὁρισμένες κατηγορίες παραγωγῆς. Πάντως, τότε μόνο συμβιβάζεται μέ τό ἄρθρο 95, ὅταν ἐπεκτείνεται ἤ δύναται νά ἐπεκτείνεται, χωρίς διάκριση, στά ὁμοειδή προϊόντα καταγωγῆς ἄλλων Κρατῶν μελῶν.

β) Ἡ ἐπέκταση αὐτή, στά εἰσαγόμενα προϊόντα, φορολογικῶν πλεονεκτημάτων, πού χορηγοῦνται, στό ἐθνικό ἐπίπεδο, ὑπό σαφῶς καθορισμένες προϋποθέσεις θά δημιουργοῦσε δυσκολίες, πού θά ὀφείλονταν στό γεγονός ὅτι ἡ «ἐπέκταση» αὐτή σημαίνει, σέ τελευταία ἀνάλυση, ὅτι ἕνα ἐθνικό φορολογικό σύστημα «ἐξάγεται», μέ τήν ἔννοια ὅτι ἐφαρμόζεται σέ μιά ἀλλοδαπή πραγματική κατάσταση, ἐνῶ ἐξαρχῆς δέν ἔχει «θεσπισθεῖ» γι' αὐτή. Τό ἴδιο τό Δικαστήριο ἔχει ἀναγνωρίσει τήν ὕπαρξη τῶν λεπτῶν αὐτῶν προβλημάτων ἐξομοιώσεως καί συγκρίσεως. Τό κύριο σημεῖο εἶναι, πάντως, ὅτι ἡ ἐπέκταση τῶν φορολογικῶν πλεονεκτημάτων στά εἰσαγόμενα προϊόντα πρέπει νά γίνεται χωρίς διακρίσεις. Φορολογικές διαφοροποιήσεις, μέ χαρακτήρα προστατευτικό ἤ διακριτικό, εἶναι νομικά ἀπαράδεκτες.

γ) Ἡ ἀνάγκη νά γίνεται ἡ ἐπέκταση αὐτή χωρίς διακρίσεις συνιστᾶ ὅριο στήν ἐλευθερία ἐπεμβάσεως τῶν Κρατῶν μελῶν. Τό ὅριο αὐτό θίγεται ἤ παραβιάζεται, ὅταν τό ἐθνικό φορολογικό σύστημα δέ δύναται νά ἐφαρμοσθεῖ στά εἰσαγόμενα προϊόντα. Αὐτό ἀκριβῶς συμβαίνει στήν περίπτωση κατά τήν ὁποία τεχνικά ἐμπόδια, μέ ἀφετηρία τή δομή τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας, παρεμποδίζουν τήν ἐπέκταση: (παράδειγμα: ἡ «ἀπόσταξη στή διάρκεια μιᾶς περιόδου») ἤ ὅταν τό ἐθνικό φορολογικό σύστημα συνδέει τήν παροχή φορολογικῶν πλεονεκτημάτων μέ χαρακτηριστικά καί μεθόδους πού προσιδιάζουν στό ἐθνικό δίκαιο καί εἶναι ἄγνωστα στή χώρα

ἐξαγωγῆς. Ὑπό ἀνάλογες συνθῆκες τό φορολογικό πλεονέκτημα πού παρέχεται στό ἐθνικό ἐπίπεδο δέν εἶναι «ἐξαγώγιμο» γιά λόγους ὑλικούς ἤ νομικούς καί θά ἐπέφερε συνεπῶς διάκριση εἰς βάρος τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων, ἐμπίπτουσα στό πεδίο τοῦ ἄρθρου 95.

Ὡς πρός τήν ἀπάντηση στά ἐρωτήματα πού τέθηκαν

Στά ἐρωτήματα πού τέθηκαν ἀπό τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου πρέπει νά δοθοῦν οἱ ἀκόλουθες ἀπαντήσεις:

1. Τό ἀποφασιστικό κριτήριο γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95 συνίσταται στό ἄν τά προϊόντα εἶναι «ὁμοειδή» (ἐδάφιο 1) ἤ ἄν ἡ φορολογία εἶναι τέτοια ὥστε νά προστατεύει ἔμμεσα ἄλλες παραγωγές (ἐδάφιο 2). Ἄν πληροῦνται αὐτοί οἱ πραγματικοί ὅροι, λίγο ἐνδιαφέρει τά εἰσαγόμενα προϊόντα καί τά ἐθνικά προϊόντα νά ἀποτελοῦν ἀντικείμενο παρόμοιων συνθηκῶν παραγωγῆς.

2. Στό παρόν στάδιο τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, τά Κράτη μέλη παραμένουν ἐλεύθερα νά χορηγοῦν φορολογικά πλεονεκτήματα σέ ὁρισμένους ἐθνικούς παραγωγούς ἤ σέ ὁρισμένα προϊόντα, ὑπό τόν ὅρο ὅτι τά πλεονεκτήματα αὐτά δύνανται νά ἐπεκτείνονται στά εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα χωρίς ἀπ' αὐτό νά προκύπτει διάκριση σέ βάρος τους ἤ ἔμμεση προστασία τῶν ἐθνικῶν προϊόντων.

3. Τό ὅριο πού τίθεται μ' αὐτόν τόν τρόπο στήν ἐλευθερία ἐπεμβάσεως τῶν Κρατῶν μελῶν θά παραβιαζόταν, ὅπως θά παραβιαζόταν καί τό ἄρθρο 95, ἄν ἡ ἐνδεχόμενη ἐπέκταση προσέκρουε σέ τεχνικά ἐμπόδια ἤ ἄν τά φορολογικά πλεονεκτήματα πού παρέχονται στό ἐθνικό ἐπίπεδο, συνδέονταν μέ ἰδιορρυθμίες ἐθνικοῦ δικαίου, ἄγνωστες στό δίκαιο τῆς χώρας ἐξαγωγῆς.

III — Προφορική διαδικασία

Ἡ ἑταιρεία Rumhaus Hansen GmbH & Co, αἰτούσα στήν κύρια δίκη, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Dietrich Ehle καί ἡ Ἐπιτροπή, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Rolf Wägenbaur ὑπέβαλαν τίς προφορικές τους παρατηρήσεις στή συνεδρίαση τῆς 19ης Φεβρουαρίου 1981.

Ὁ γενικός εἰσαγγελέας ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του στή συνεδρίαση τῆς 2ας Ἀπριλίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ διάταξη τῆς 12ης Ἰουνίου 1980, ἡ ὁποία περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 27 Ἰουνίου, τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου ἔθεσε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ἐρώτημα περί τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, γιά νά μπορέσει νά προσδιορίσει τίς προϋποθέσεις ὑπό τίς ὁποῖες οἱ διατάξεις τοῦ γερμανικοῦ νόμου περί μονοπωλίου οἰνοπνεύματος, πού προβλέπουν τήν ἐφαρμογή μειωμένων φορολογικῶν συντελεστῶν σέ ὁρισμένες κατηγορίες προϊόντων, πρέπει νά ἐπεκταθοῦν καί σέ ὁρισμένα οἰνοπνευματώδη καταγωγῆς ἄλλων Κρατῶν μελῶν.

2 Ἀπό τήν παραπεμπτική διάταξη προκύπτει ὅτι ἡ προσφεύγουσα στήν κύρια δίκη εἰσήγαγε καί διέθεσε στήν κατανάλωση, τό 1973, διάφορες ποσότητες ἐλαφροῦ ρουμιοῦ, καταγωγῆς Γουαδελούπης, καί ὅτι κατέβαλε τόν ἐξισωτικό φόρο μονοπωλίου (Monopolausgleich) μέ τόν κανονικό φορολογικό συντελεστή πού ἴσχυε τήν ἐποχή ἐκείνη δηλαδή 1 500 DM (γερμανικά μάρκα) ἀνά ἑκατόλιτρο ἀποστάγματος οἴνου. Ἡ προσφεύγουσα ἄσκησε προσφυγή κατά τῆς ἀποφάσεως τῆς τελωνειακῆς ἀρχῆς καί πρόβαλε ὅτι τό εἰσαγόμενο οἰνόπνευμα ἀποτέλεσε ἀντικείμενο διακρίσεως, ἀντίθετου πρός τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης, ἐπειδή ὁρισμένες κατηγορίες ἐγχώριου οἰνοπνεύματος ὑπόκεινται σέ εὐνοϊκότερο φορολογικό συντελεστή.

3 Ὅπως προκύπτει ἀπό τή δικογραφία καί τίς διευκρινίσεις τῆς προσφεύγουσας κατά τή διάρκεια τῆς διαδικασίας, δέν ἀμφισβητεῖται ὅτι ὁ φορολογικός συντελεστής πού ἐφαρμόσθηκε στήν προκειμένη περίπτωση ἀπό τήν τελωνειακή ἀρχή ἀντιστοιχεῖ πράγματι στό γενικό φορολογικό συντελεστή πού ἐφαρμόζεται στό ἐγχώριο οἰνόπνευμα. Ἡ ἐπιχειρηματολογία τῆς προσφεύγουσας στήν κύρια δίκη στηρίζεται στό γεγονός ὅτι ἡ ἐθνική νομοθεσία προβλέπει ἐξαιρέσεις στόν ἐν λόγω γενικό φορολογικό συντελεστή ὑπέρ διαφόρων κατηγοριῶν οἰνοπνεύματος πού παρασκευάζονται ἀπό μικροπαραγωγούς καί οἱ ὁποῖες ὑπόκεινται σέ μειωμένο φορολογικό συντελεστή. Ἡ προσφεύγουσα διεκδικεῖ, γιά τά προϊόντα πού εἰσήγαγε, τόν εὐνοϊκότερο φορολογικό συντελεστή, στόν ὁποῖο ὑπόκεινται τά ἐγχώρια ἀποστάγματα φρούτων καί ἀναφέρεται εἰδικότερα στό φορολογικό καθεστώς πού προβλεπόταν τήν ἐποχή ἐκείνη ἀπό τό νόμο γιά οἰνοπνεύματα πού προέρχονται ἀπό ἀποστακτήρια φρουτοπαραγωγικῶν συνεταιρισμῶν (Obstgemeinschaftsbrennereien). Θεωρεῖ ὅτι χάρη στή συγκέντρωση τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων ἀποστάξεως στά ἀποστακτήρια αὐτά, πρόκειται πράγματι γιά βιομηχανικές ἐπιχειρήσεις, πού δύνανται νά συγκριθοῦν μέ τούς παραγωγούς ρουμιοῦ.

4 Στήν παραπεμπτική του διάταξη τό Finanzgericht ἐπισημαίνει μία ἀβεβαιότητα πού ὀφείλεται σέ πρόσφατη νομολογία τοῦ Bundesfinanzhof, τό ὁποῖο ἔκρινε μέ προδικαστική ἀπόφαση τῆς 6ης Νοεμβρίου 1979, πού ἐκδόθηκε ἐπί ἄλλης ὑποθέσεως στήν ὁποία διάδικος ἦταν ἡ ἴδια προσφεύγουσα, ὅτι ἡ ἀπαγόρευση τῆς φορολογικῆς διακρίσεως, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἐφαρμόζεται μόνο στά ἀλλοδαπά προϊόντα, τά ὁποῖα πληροῦν τίς ἴδιες συνθῆκες παραγωγῆς μέ τά εὐνοούμενα ἐγχώρια προϊόντα. Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἐν λόγω προδικαστική ἀπόφαση ἐπικυρώθηκε στίς 16 Ἰουλίου 1980 μέ ἀπόφαση τοῦ Bundesfinanzhof, ὅπως προκύπτει ἀπό ἔγγραφο πού κατέθεσε ἡ προσφεύγουσα κατά τή διαδικασία.

5 Τό Finanzgericht ἐκφράζει περαιτέρω ἀμφιβολίες ἐπί τοῦ ἄν ἡ ἐφαρμογή κριτηρίου πού στηρίζεται στό ὁμοειδές τῶν συνθηκῶν παραγωγῆς, συμβιβάζεται μέ τό σύστημα τοῦ ἄρθρου 95, τό ὁποῖο ἀναφέρεται στό ὁμοειδές τῶν ἐμπορευμάτων καί ὄχι στίς συνθῆκες ὑπό τίς ὁποῖες παράχθηκαν. Οἱ συνθῆκες αὐτές

περιλαμβάνουν, πράγματι, μεγάλη ποικιλία φυσικῶν, οἰκονομικῶν καί κοινωνικῶν παραγόντων, πού ἄν ληφθοῦν ὑπόψη θά μποροῦσαν νά καταστήσουν ἀνενεργό σέ μεγάλο βαθμό τόν κανόνα τοῦ ἄρθρου 95 περί μή εἰσαγωγῆς διακρίσεων. Τό μόνο κριτήριο διαφοροποιήσεως πού ἔχει γίνει δεκτό μέχρι σήμερα ἀπό τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου εἶναι τό κριτήριο τῶν παραχθεισῶν ποσοτήτων (ἀπόφαση τῆς 22ας Ἰουνίου 1976, *Bobie*, 127/77, Slg. 1976, σ. 1079) μέ τέτοιο τρόπο ὥστε ἡ ἐφαρμογή φορολογικῶν ἐλαφρύνσεων νά μή δύναται νά ἐξαρτηθεῖ παρά μόνον ἀπό τήν ποσότητα πού παράγει κάθε ἐπιχείρηση καί ὄχι ἀπό ἄλλες προϋποθέσεις.

6 Ἐνόψει αὐτῆς τῆς ἀβεβαιότητας τό Finanzgericht διατύπωσε τό ἀκόλουθο ἐρώτημα:

«Τά ἐδάφια 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ἐφαρμόζονται μόνον ὅταν οἱ συνθῆκες παραγωγῆς ἐθνικῶν προϊόντων ὁμοειδῶν (ἐδάφιο 1) ἤ κατ' ἄλλο τρόπο ἀνταγωνιστικῶν (ἐδάφιο 2) εἶναι παρόμοιες μέ ἐκεῖνες τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων ἤ μόνο ὁ ὁμοειδής χαρακτήρας τοῦ προϊόντος ἤ ἡ κατάσταση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἶναι καθοριστική, ἤ ἡ ἐπέκταση καί στά εἰσαγόμενα προϊόντα τῶν φορολογικῶν πλεονεκτημάτων πού ἰσχύουν γιά τά ἐθνικά προϊόντα δύναται νά συναρτᾶται ἀπό τίς ποσότητες πού παράγονται ἀπό κάθε παραγωγική ἐγκατάσταση, νοουμένη ὡς νομική ἤ οἰκονομική μονάδα;»

7 Τά προβλήματα πού ἔθεσε κατ' αὐτό τόν τρόπο τό ἐθνικό δικαστήριο ἔχουν λυθεῖ, κατά μεγάλο μέρος, σέ ὑπόθεση, ἡ ὁποία ἦταν ἐκκρεμής ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ὅταν τό Finanzgericht ὑπέβαλε τήν αἴτησή του περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως, στήν ὁποία ἐξάλλου ἀναφέρθηκε καί ἐπί τῆς ὁποίας ἐκδόθηκε ἡ ἀπόφαση τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1980 *(Schneider-Import* κατά *Hauptzollamt Mainz,* 26/80).

8 Κατά τήν πάγια νομολογία τοῦ Δικαστηρίου πού μνημονεύεται στήν ἀνωτέρω ἀπόφαση στήν παρούσα κατάσταση τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου δέν ἀπαγορεύεται στά Κράτη μέλη νά χορηγοῦν φορολογικά πλεονεκτήματα, ὑπό μορφή ἀπαλλαγῶν ἤ μειώσεων τῶν φόρων ἐπί ὁρισμένων εἰδῶν οἰνοπνευμάτων ἤ κατηγοριῶν παραγωγῶν. Κατά τό ἄρθρο, ὅμως, 95 τέτοια πλεονεκτήματα πρέπει νά ἐπεκτείνονται χωρίς διάκριση καί στά εἰσαγόμενα προϊόντα πού ἀνταποκρίνονται στίς ἴδιες συνθῆκες παραγωγῆς, ὅπως καί τά εὐνοούμενα ἐθνικά προϊόντα.

9 Δέν πρέπει πάντως νά λησμονεῖται ὅτι ἡ ἐφαρμογή τῶν κριτηρίων τοῦ ἄρθρου 95 ἐγείρει ἐν προκειμένω ἰδιαίτερες δυσκολίες λόγω, ἀφενός τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ χορήγηση ὁρισμένων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν εἶναι δυνατό νά συνδέεται μέ τίς ἑκάστοτε τεχνικές διατυπώσεις πού προσδιορίζονται ἀπό τίς διάφορες ἐθνικές νομοθεσίες ὅσον ἀφορᾶ τήν παρασκευή καί φορολογία τοῦ οἰνοπνεύματος καί ἀφετέρου λόγω τῶν φυσικῶν δεδομένων τῆς παραγωγῆς, πού θέτουν ἰδιαίτερα προβλήματα, ὅταν πρόκειται, ὅπως στή συγκεκριμένη περίπτωση, γιά προϊόν πού προέρχεται ἐκτός τῆς εὐρωπαϊκῆς κλιματολογικῆς ζώνης.

10 Ἐπί τοῦ σημείου αὐτοῦ ἐκτίθεται στήν ἀπόφαση τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1980 ὅτι σχετικά μέ τό ἄρθρο 95, ἀποφασιστική σημασία ἔχει τά εἰσαγόμενα προϊόντα νά δύνανται πράγματι νά ἀπολαύουν τῶν ἴδιων πλεονεκτημάτων μέ τά δεκτικά συγκρίσεως ἐθνικά προϊόντα, ἀκόμα καί ἄν δέν πληροῦνται οἱ τεχνικές ἤ νομικές προϋποθέσεις στίς ὁποῖες ὑπόκεινται ἐκεῖνα τά ἐθνικά προϊόντα πού ἀπολαύουν συγκεκριμένου φορολογικοῦ πλεονεκτήματος. Ὅπως δίκαια παρατήρησε τό ἐθνικό δικαστήριο, θά ἦταν ἀντίθετο πρός τήν ἐπιταγή τῆς πραγματικῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν προϊόντων, ἐθνικῶν καί εἰσαγόμενων, νά τίθενται, γιά τά εἰσαγόμενα προϊόντα πού ἀνταποκρίνονται στό προβλεπόμενο ἀπό τήν ἐθνική νομοθεσία ποσοτικό κριτήριο, περαιτέρω προϋποθέσεις σχετικά μέ τίς συνθῆκες παραγωγῆς, τίς ὁποῖες δέν εἶναι δυνατό, λόγω τῶν φυσικῶν ἤ νομοθετικῶν προϋποθέσεων, νά πληροῖ τό προϊόν πού προέρχεται ἀπό ἄλλο Κράτος μέλος.

11 Ἡ ἐκτίμηση τῶν πραγματικῶν ζητημάτων πού εἶναι δυνατό νά ἐγείρει ἡ ἐφαρμογή ἐπί τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων τῶν κριτηρίων, τά ὁποῖα διέπουν τή χορήγηση φορολογικῶν πλεονεκτημάτων σέ ὁρισμένα προϊόντα ἤ ὁρισμένες ἐθνικές παραγωγές, καθώς καί ἡ ἐπιλογή τῶν κατάλληλων κριτηρίων συγκρίσεως ἀπόκειται στόν ἐθνικό δικαστή.

12 Πρέπει πάντως νά παρατηρηθεῖ στό σημεῖο αὐτό, σχετικά μέ τίς ἀπόψεις πού ἀνέπτυξε ἡ προσφεύγουσα, ὅτι ναί μέν τό ἄρθρο 95 ἀπαιτεῖ νά ἀπολαύει τό εἰσαγόμενο προϊόν πράγματι τῆς ἴδιας φορολογικῆς μεταχειρίσεως, ὅπως ἕνα ὁμοειδές ἐθνικό προϊόν, πλήν ὅμως τό κοινοτικό δίκαιο δέν ὑποχρεώνει τά Κράτη μέλη νά ἀντιμετωπίζουν τά εἰσαγόμενα προϊόντα κατά τρόπο εὐνοϊκότερο ἀπό τήν ἴδια τήν ἐθνική τους παραγωγή. Ἰδίως, ἡ συνθήκη δέν ὑποχρεώνει τά Κράτη μέλη νά χορηγοῦν φορολογικά πλεονεκτήματα σέ εἰσαγόμενα ἀποστάγματα, πού προέρχονται ἀπό παραγωγικές μονάδες, οἱ ὁποῖες δέν πληροῦν

τά εἰδικά ποσοτικά κριτήρια γιά τήν παροχή φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς ἤ μειωμένου φορολογικοῦ συντελεστῆ στά ὁμοειδή ἐθνικά προϊόντα.

13 Στό ἐθνικό δικαστήριο ἀπόκειται νά ἐξετάσει, ὑπό τό φῶς τῶν ἀνωτέρω σκέψεων, τήν ἐπιχειρηματολογία πού ἀνέπτυξε ἡ προσφεύγουσα σχετικά μέ τά ἀποστακτήρια φρουτοπαραγωγικῶν συνεταιρισμῶν καί εἰδικότερα τά ποσοτικά ὅρια ἀπό τά ὁποῖα ἐξαρτιόνταν οἱ εὐνοϊκοί φορολογικοί συντελεστές, πού ἴσχυαν κατά τήν κρίσιμη ἐποχή γιά τό οἰνόπνευμα πού παραγόταν σέ τέτοιες ἐπιχειρήσεις, σέ σύγκριση μέ τήν παραγωγική ἱκανότητα τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπό τίς ὁποῖες προέρχεται τό ρούμι πού εἰσήγαγε ἡ προσφεύγουσα.

14 Ἐπομένως στό ἐρώτημα πού τέθηκε ἀρμόζει ἡ ἀπάντηση ὅτι τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ πρέπει νά ἑρμηνεύεται ὑπό τήν ἔννοια ὅτι τά φορολογικά πλεονεκτήματα πού χορηγοῦνται, δυνάμει τῆς νομοθεσίας ἑνός Κράτους μέλους, σέ ὁρισμένα οἰνοπνευματώδη προϊόντα ἐπεκτείνονται καί στά προϊόντα ἄλλων Κρατῶν μελῶν, τά ὁποῖα πληροῦν τόσο τό κριτήριο τοῦ ὁμοειδοῦς πού ἀποτελεῖ τή βάση τοῦ ἄρθρου 95, ὅσο καί τίς προϋποθέσεις ἀπό τίς ὁποῖες ἡ ἐθνική νομοθεσία ἐξαρτᾶ τήν παροχή τοῦ ἐν λόγω φορολογικοῦ πλεονεκτήματος.

15 Ὅταν τό φορολογικό πλεονέκτημα πού παρέχεται στά ἐθνικά προϊόντα ἐξαρτᾶται ἀπό τίς παραγόμενες σέ κάθε παραγωγική ἐπιχείρηση ποσότητες, τό ἴδιο πλεονέκτημα πρέπει νά παρέχεται καί στά προϊόντα πού προέρχονται ἀπό παραγωγικές μονάδες, οἱ ὁποῖες βρίσκονται σέ ἄλλα Κράτη μέλη καί ἀνταποκρίνονται στά ἴδια ποσοτικά κριτήρια. Ἐφόσον πληροῦται ἡ προϋπόθεση αὐτή, ἕνα Κράτος μέλος δέ δύναται νά ἀρνηθεῖ τό ἐν λόγω φορολογικό πλεονέκτημα, ἐπικαλούμενο πρόσθετες προϋποθέσεις πού πηγάζουν ἀπό τή νομοθεσία του καί τίς ὁποῖες δέν εἶναι σέ θέση νά ἐκπληρώσει ἡ παραγωγική μονάδα πού βρίσκεται σέ ἕνα ἄλλο Κράτος μέλος, λόγω τῆς γεωγραφικῆς της θέσεως ἤ τῆς νομοθεσίας περί παραγωγῆς οἰνοπνεύματος πού ἰσχύει στό κράτος αὐτό.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

16 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑποβλήθηκαν ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες ὑπέβαλαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κύριας δίκης τό χαρακτήρα παρεμπίπτοντος πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

κρίνοντας ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού τοῦ ὑπέβαλε, μέ διάταξη τῆς 12ης Ἰουνίου 1980, τό Finanzgericht τοῦ Ἀμβούργου, ἀποφαίνεται ὅτι:

1) **Τό ἄρθρο 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ πρέπει νά ἑρμηνεύεται ὑπό τήν ἔννοια ὅτι τά φορολογικά πλεονεκτήματα πού χορηγοῦνται, δυνάμει τῆς νομοθεσίας ἑνός Κράτους μέλους, σέ ὁρισμένα οἰνοπνευματώδη προϊόντα ἐπεκτείνονται καί στά προϊόντα ἄλλων Κρατῶν μελῶν τά ὁποῖα πληροῦν τόσο τό κριτήριο τοῦ ὁμοειδοῦς πού ἀποτελεῖ τή βάση τοῦ ἄρθρου 95 ὅσο καί τίς προϋποθέσεις ἀπό τίς ὁποῖες ἡ ἐθνική νομοθεσία ἐξαρτᾶ τήν παροχή τοῦ ἐν λόγω φορολογικοῦ πλεονεκτήματος.**

2) **Ὅταν τό φορολογικό πλεονέκτημα πού παρέχεται στά ἐθνικά προϊόντα ἐξαρτᾶται ἀπό τίς παραγόμενες σέ κάθε παραγωγική ἐπιχείρηση ποσότητες, τό ἴδιο πλεονέκτημα πρέπει νά παρέχεται καί στά προϊόντα πού προέρχονται ἀπό παραγωγικές μονάδες, οἱ ὁποῖες βρίσκονται σέ ἄλλα Κράτη μέλη, καί ἀνταποκρίνονται στά ἴδια ποσοτικά κριτήρια. Ἐφόσον πληροῦται ἡ προϋπόθεση αὐτή, ἕνα Κράτος μέλος δέ δύναται νά ἀρνηθεῖ τό ἐν λόγω φορολογικό πλεονέκτημα, ἐπικαλούμενο πρόσθετες προϋποθέσεις πού πηγάζουν ἀπό τή νομοθεσία του, καί τίς ὁποῖες, δέν εἶναι σέ θέση νά ἐκπληρώσει ἡ παραγωγική μονάδα πού βρίσκεται σέ ἄλλο Κράτος μέλος λόγω τῆς γεωγραφικῆς της θέσεως ἤ τῆς νομοθεσίας περί παραγωγῆς οἰνοπνεύματος πού ἰσχύει στό κράτος αὐτό.**

Pescatore Touffait Due

Δημοσιεύθηκε σέ δημόσια συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 7 Μαΐου 1981.

Ὁ γραμματεύς

H. A. Rühl

Ὁ πρόεδρος τοῦ δευτέρου τμήματος

P. Pescatore